

A magyar nyelv szófaji rendszere II.

A VISZONYSZÓK ÉS A MONDATSZÓK

Az igekötők helytelen használatát egyre gyakrabban megfigyelheted. Olvasd el a következő mondatokat, majd vizsgálj meg a hibákat! Mit gondolsz, miért hibásak így ezek az igekötős szavak? Mi okozza az elterjedésüket? Írd le a jó megoldásokat magyarázattal együtt, majd röviden fogalmazd meg indoklásodat!

Az országba rengeteg búzát **beimportáltak** a nyáron.

A szó értelme így bebehoz lenne.

A tanár **leellenőrizte** a leckét.

Az ellenőriz szóban már benne van a cselekvés, felesleges kétszer kifejezni.

A szúnyogok száma **lecsökkent** a permetezés után.

A csökken szóban benne van a cselekvés, felesleges kétszer kitenni.

Szabóék a télre **bebiztosították** a tűzifát.

A biztosít szó már kifejezi a cselekvést, felesleges a duplázás.

Ez a forma nagy súly hatására **eldeformálódik**.

A deformálódik szóban a „de” már kifejezi az „el”formálódást/torzulást, felesleges a kétszerezés.

Összekombinálta a színeket.

A kombinál szó egy dolgot, tárgyat, elemet egy vagy több másik, eltérő jellegű dologgal, tárggyal, elemmel tervszerűen egy egész egységgé illeszt.

Összeilleszt a jelentése, ezért itt is felesleges az össze szó.

Indoklás:

Mindegyik igénél felesleges az igekötő, mert az alapigében már benne van az a cselekvés, amelyet az ige kifejez.

Ezeknél az igéknél felesleges igekötő használatról beszélhetünk, persze van igekötő csere (megdöbben-ledöbben) és elhagyás (elterel-terel) is, ami szintén hiba.

A minél árnyaltabb kifejezés miatt kezdik el valószínűleg használni, de hibásan.

Ajánlott olvasmány:

Bogár Edit és Gusztáv András: *Merre van az arra?*, Irodalmi Vademecum, <http://www.hhrf.org/irodalmivademecum/olvass/ny2l0110.htm>

Sebők Szilárd: *Az igekötő - használat változásainak néhány jellegzetes esetéről, avagy „ledöbbentő igekötős formák bevállalása”*, Társadalomtudományi Szemle, <http://web.unideb.hu/~tkis/sebok-szilard.pdf>